بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު

މާލެ

ދިވެހިރާއްޖެ

ނަންބަރު:144-B2/VA/2023/03

ދަޢުވާގެ ނަންބަރު: 3778-CVC-2022

އަމުރު ނެރެދިނުމަށް އެދުނު ފަރާތް: އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލް، ވ. ދިލާން / މާލެ (A078698)

އަމުރު ބަރައްދުވާ ފަރާތް: 1. މުޙައްމަދު ޖަވާދު، މ. ހިޔާޒު / މާލެ (A065008)

2. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް

އަމުރު ނެރުނު ތާރީޚު: 17 ޖަނަވަރީ 2023

އަމުރުގެ މުއްދަތު: މި މައްސަލާގައި ޝަރީޢަތުން ޙުކުމްކޮށް ނިމުމާއި ހަމައަށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން އެހެންގޮތަކަށް އަންގާންދެން

ވަގުތީ އަމުރު

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 3778-CVC-2022 ދަޢުވާގެ ޙުކުމްކޮށް ނިމުމާއި ހަމައަށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން އެހެންގޮތަކަށް އަންގާންދެން، މި އަމުރު ނެރޭ ވަގުތުން ފެށިގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރު ތެރޭ، ވ. ދިލާން އޮފީހާ ގޭގެ 3 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހަދާފައިވާ 3 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓު، ގޭގެ ވެރިފަރާތް ކަމުގައިވާ ވ. ދިލާން، އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލް (A078698) އާ ޙަވާލު ކުރުމަށް މ. ހިޔާޒު، މުޙައްމަދު ޖަވާދު (A065008) ގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށް، އަދި އެ އަމުރާ އެއްގޮތަށް މުޙައްމަދު ޖަވާދު އަމަލުނުކުރާކަމަށްވާނަމަ، މިކަން ތަންފީޛު ކުރުމުގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އަންގައި އަމުރުކޮށްފީމެވެ.

25 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1444

17 ޖަނަވަރީ 2023

އާއިޝަތު އަޒުލާ އަބްދުލްޣަފޫރު

ޤާޟީ

ސިވިލް ކޯޓު

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ގުޅުއްވުމުގެ ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކިއުރިޓީ ފޯނު 3002702 | ރެޖިސްޓްރީ ފޯނު 3002704,3002703

ފެކްސް: 3323986 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv | ޓްވިޓަރ: @MVCivilCourt

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 3778-CVC-2022 ގެ މައްސަލައިގައި ވ. ދިގާރު / މާލެ، އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލް (A078698) ގެ ފަރާތުން މ. ހިރާޖު / މާލެ، މުޙައްމަދު ޒަވާހިރު (A065008) ގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރައްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމުގައި ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތައް

ތަޢާރަފު

1. މިއީ، އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ވ. ދިގާރު އެވެނިއުގެ 3 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހުރި 3 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް މ. ހިރާޖު، މުޙައްމަދު ޒަވާހިރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި 2021 ޖުލައި 23 ވަނަ ދުވަހު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 8.5 ވަނަ މާއްދާގައި، 2022 ފެބުރުއަރީ މަހުން ފެށިގެން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނުގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ މަހަކު -/6,000 ރ. (ހަހާސް ރުފިޔާ) ދައްކަން އެއްބަސްވެފައިވީނަމަވެސް، އެއްވެސް ފައިސާއެއް 7 (ހަތެއް) މަސްދުވަސް ވީއިރުވެސް ނުދައްކައި، އެ މާއްދާ ހިލާފުވެފައިވާތީ، 2 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރިކަން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް އަންގައި އެދުވަހުން ފެށިގެން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަން، ހަވާލުކުރަންދެން ހިނގާ ދުވަހުގެ ކުލި ދައްކަން އެންގުމުން ވެސް، އެކަމަށް ވެސް އަމަލު ނުކުރައްވާތީ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރެވިފައިވާކަން ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުން ބާތިލުވެފައިވާތީ، އިމާރާތް ހުސްކޮށް ތަޅުދަނޑި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ހަވާލުކުރުމަށް، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތުން އަމުރުކުރުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 2022 ފެބުރުއަރީ މަހުން ފެށިގެން އޮގަސްޓް މަހުގެ ނިޔަލަށް ވީ 7 (ހަތެއް) މަސްދުވަހުގެ ކުއްޔަށް -/42,000 ރ. (ސާޅީސް ދެހާސް ރުފިޔާ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ހިސާބުން ނަގައި ދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރި ތާރީޚް ކަމުގައިވާ 2022 ސެޕްޓެމްބަރު 02 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ދުވަހުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅި ދުވާލަކަށް -/1,200 ރ. (އެއްހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ހިސާބުން ނަގައިދިނުމަށާއި، ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަން ހުސްކޮށް، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާ ތަޅުދަނޑި ހަވާލުކުރާ ދުވަހާ ހަމައަށްވާ ޖުމްލަ ފައިސާ އެއްފަހަރާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ހަވާލުކުރުމަށާއި، މި ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހުނު މަސައްކަތަށް ހަރަދުވި ޤާނޫނީ ލަފާދިނުމުގެ ގޮތުން މަސައްކަތަށް ހަރަދުވި -/25,000 ރ. (ފަންސަވީސްހާސް ރުފިޔާ) ނަގައި ދިނުމަށް އެދިކުރާ ދަޢުވާއެކެވެ.

2. މި ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ޒަވާހިރުގެ މައްޗަށް އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައެވެ. މި ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަށް އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ މުޙައްމަދު ޒަވާހިރުގެ ބޭނުމަށް ދިރިއުޅުއްވާ ތަނެވެ.

ވަކީލު އަމުރެއް ނެރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް

3. އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލް ގެ ފަރާތުން ނެރެދިނުމަށް އެދޭ ވަކީލު އަމުރު އާންމުކޮށް ގޮތްކޮށްގައި ވަކީލު އަމުރުނާމާ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"ވ. ދިރާސް، އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލް (A078698) އާއި މ. ހިލްޓަން، މުޙައްމަދު ޖަލާލު (A065008) އާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، މުޙައްމަދު ޖަލާލު ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ "ވ. ދިރާސް އެވެ ކިޔާ ގޭގެ 3 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހުރިހާ 3 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓު" ގެ ކުލީގެ މުއްދަތު 2022 ވަނަ އަހަރުގެ މާރިޗު މަހުގެ ނިޔަލަށް ހަމަވެފައިވާތީ، އަދި މުޙައްމަދު ޖަލާލު އެތަނުގައި ދިރި ނުޅޭ، ތަން ހަވާލުނުކުރާތީ، އެހެން މީހަކު ދިރިނޫޅޭ ނުވަތަ ބޭނުން ނުކުރާ ތަން ބަންދުކޮށް، ތަޅުލައިފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވެދާނެ ނުރައްކާތަކުން ރައްކާތެރިކޮށް މިއާދެޔޮ ސަލާމަތު ކުރުމަށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3778/Cv-C/2022 ދަޢުވާއާގެ ޝަރުޢީ ނިޔާ ނިމުމާއި ހަމައަށް ނުވަތަ ސުލްހަކޮށް އެއްބަސްވެވޭނެ ގޮތަކަށް "ވ. ދިރާސް އެވެ ކިޔާ ގޭގެ 3 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހުރިހާ 3 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓު" މި އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރު ތެރޭ، ގޭގެ ތޮށިފާރުގެ ތަޅުގައި ވ. ދިރާސް، އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލް (A078698) އާ ހަވާލު ކުރުމަށް މ. ހިލްޓަން، މުޙައްމަދު ޖަލާލު (A065008) ގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރަން، އަދި އެ އަމުރާ އެއްގޮތަށް މުޙައްމަދު ޖަލާލު އަމަލުނުކޮށްފައި ނުވާނަމަ، އެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރަން، އެ އެޕާޓްމަންޓު ގޭގެ ތޮށިފާރުގެ ހަވާލުކުރަން ދިނުމަށް، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތާއި ދައުލަތުގެ ކަމާ ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކުގެ މައްޗަށް އަންގައި އަމުރު ކުރުމަށް."

މިހެންކަން އަންގަން އެދިއެވެ.

ވަކީލު އަމުރަށް ނެރެދިނުމަށް އެދިފައިވާ ސަބަބު

4. ބުނެވުނު ގޮތުގެ މައްޗަށް އަބްދުލްރަޝީދު އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ވަކީލު އަމުރަށް އެދޭ ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުގައި އާންމުކޮށް ކުރުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

4.1 މި މައްސަލައިގައި ދެފަރާތުން ލިޔުމުން ބަޔާން ހުށަހަޅުމުން ދަންނަވާ، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނުގެ ކުލީގެ މުއްދަތު 2022 ވަނަ އަހަރުގެ މާރިޗު މަހުގެ ނިޔަލަށް ހަމަވެފައެވެ. އެހެންކަމުން، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ބޭނުމުގެ ދަށުގައި ތަން ބަހައްޓަންޖެހޭ އެއްވެސް ސަބަބެއް ވުޖޫދުވެފައި ނުވުމާއި؛

4.2 ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އެތަނުގައި މިހާރު ދިރި ނުޅޭ ކަމަށާއި، ތަޅުލައިގެ ބަހައްޓާ ކުރައްސި ކާބޯތަކެތި މައްސަލަ ނިމުމަށް ކަލަންދުވަސް، އެޕާޓްމަންޓުގެ ތަޅުލައިގެ ދައުވާކުރާ ފަރާތައް ބަހައްޓައިގެން ނުވުމުން، ދައުވާކުރާ ފަރާތައި، ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށާއި؛

4.3 ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ކުލި ނުދައްކައި ތަން ބޭނުން ކުރުމުން، ގޭގެ ތޮށިފާރުގެ ހުށަހަޅާފައިވާ މިމައްސަލަ ސަރުކާރުގައި ހިނގުމުން ދިމާވެދާނެ، ކުލީގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވުމުން، ތަނަށް ކުލި ނުދައްކައި ތަން ބޭނުން ކުރުމަށް، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ބަދަލުގައި މައްސަލަ ނިމެންދެން ބަހައްޓަން ޖެހޭ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތުމާއި؛

4.4 ތަން ބޭނުން ނުކޮށް، ތަނަށް ނުވަތަ ބަލަހައްޓާނުލެވިފައިވުމުން، އެތަނުގެ ފާރާއި، ކަރަންޓުގެ ވާޔަރު ހަލާކުވެފައި ނުރައްކާތެރި ހާލަތެއް ހިނގައިދިޔަމަ، އެތަނަށް ވަދެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތި، މުޅި އިމާރާތް ނުރައްކާތެރިވެދާނެ ވުޖޫދުވެފައިވާތީއެވެ؛

ސިވިލް ކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޮރިކިޑް މަގު 20212 | ޑިރެކްޓަރ ފޯނު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ފޯނު 3002702 | ރެޖިސްޓްރީ ފޯނު 3002704,3002703
ފެކްސް: 3323986 | އީމެއިލް: info@civilcourt-mv | ވެބްސައިޓް: www-civilcourt-gov-mv | ޓްވިޓަރ: @MVCivilCourt

4.5 ތަނުން ބޭނުންކުރާ، ގޭގެ ވެރިފަރާތަށް ގެއްލުން ދިނުމުގެ ގޮތުން، ފުލާ ކަރަންޓު އިސްތިޢުމާލުކޮށް ހަދައި، ދިމާދަށަށް ގެއްލުންވާފަދަ ގޮތަކަށް ކަންތައް ކޮށްފައި ހުރިކަން ކަމަށް ބެލެވޭ، ގޭގެ ވެރިފަރާތަށް އެތަނަށް ވަދެވި، އިމާރާތް ބަލައިކުރިކަން، ގޭގެ ވެރިފަރާތަށް އިމާރާތް ބޭނުންކުރެވުން ގޮތެއް އަވަސް މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ހަމަޖެއްސަވައި ނުދިނުމަށް، އިތުރު ނުކުރެވޭފަދަ ބޮޑު ގެއްލުމަކާއި ގޭގެ ވެރިފަރާތުން ކުރިމަތިވާން ޖެހިދާނެކަމަށް ގަބޫލު ކުރެވޭތީއާއި،

4.6 ޢަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން އެދިލި މުރާޖަޢާކުރު ޤަޟިއްޔާގެ ހުށަހެޅުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދެއްވުމަށްއެދިފައި ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމަށް އެދިފައިވާ ޢަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ވަގުތީ އަމުރު ނުނެރުއްވިއްޔާ ވަގުތީ އަމުރަށްއެދޭ ފަރާތަށް ދިމާވާނެކަމަށް ބުނެފައިވާ ގެއްލުން

5. ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް، ޢަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްއަށް ދިމާވާނެ ގެއްލުން ބަޔާންކުރުމުގައި ބަޔާންކޮށް ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފޯމުގައި އެންމެހާ ކަންކަން ޢަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

5.1 ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނުގެ ކުލީގެ މުއްދަތު (އެއްބަސްވުމުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ މުއްދަތު) 2022 ޑިސެންބަރު މަހުގެ ނިޔަލަށް ހަމަވެފައިވާތީ، އެތަން ގޭގެ ވެރިފަރާތަށް ބޭނުން ނުކުރެވި ނުވަތަ އިތުރު ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ނުދެވި ތަން ބަންދުވެފައި ހުރުމުން ލިބޭ ގެއްލުން؛

5.2 ތަނުން ބޭނުން ނުކުރާ، ތަނަށް ނުވަދެވޭގޮތަށް ބަންދުކުރެވިފައިވުމުން، އެތަނުގެ ފުރާޅު، ކަރަންޓުގެ ބޯލްޓް ހުރިގޮތް ނަގަނގަވާފައިވާތީ، ނުރައްކާތެރި ޙާދިސާއެއް ހިނގައިދިޔުމަށް، އެތަނަށް ވަދެވުން އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތި، މުޅި އިމާރާތް ނުރައްކާތެރި ޙާލަތަކަށް ހިނގައިދިޔުން ކަމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތުން؛

5.3 ތަނުން ބޭނުންކުރާ، ގޭގެ ވެރިފަރާތަށް ގެއްލުން ދިނުމުގެ ގޮތުން، ފުލާ ކަރަންޓު އިސްތިޢުމާލުކޮށް ހަދައި، ދިމާދަށަށް ގެއްލުންވާފަދަ ގޮތަކަށް ކަންތައް ކޮށްފައި ހުރިކަން ކަމަށް ބެލެވޭ، އެފަދަ ޙާދިސާއެއް ހިނގައިދިޔުމަށް، އިތުރު ނުކުރެވޭފަދަ ބޮޑު ގެއްލުމަކާއި ގޭގެ ވެރިފަރާތުން ކުރިމަތިވާން ޖެހުން؛

5.4 އިމާރާތް ބޭނުން ނުކުރާ ބަންދުކުރެވިފައި ހުރުމުން، އިމާރާތުގައި ފަނގިފިލާ ގަނޑުވެ، ކަރުދާސް ފަސް އަވައި އެކަންކަން ސަލާމަތް ކުރުމަށް ބޮޑު ޚަރަދެއް ކުރަން ޖެހުން؛

މިއެވެ.

ވަގުތީ އަމުރު ނަގައިދޭ ފަރާތުގެ ޖަވާބު

6. ޢަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ނެރެދިނުމަށް އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމާމެދު ތަނުގެ އިންޤިރާޟްކޮށްދެން ބުރު ޝަރީޢަތުގެ އަރިހުގައި މުރާޖަޢާކުރު ޖަވާބު އެންމެހާ ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

6.1 ދިރިއުޅުމުގެ ކުއްޔަށް ގެވެށި ކުލީގެ ގާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުލީގެ މުއްދަތު މުއްސަނދިވެރިގެ ސަލާމަތް މާލީގޮތުން ކުރަހަމަވެފައި މާލީ ސިޓީ ކުއްލިވެގެންދާނަމަ، އޭގެ ކުރިން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ވަގުތީ އަމުރަށް އެދިފައިވާ މުއްސަނދިވެރި ފިޔަވަޅު މާލީ ސިޓީ ކުއްލިވެގެން ކުރަހަމަވެފައި މުއްސަނދިވެރިކަން ފާހަގަކުރަމުންދާއި؛

ސިވިލް ކޯޓު، މާލެ 20212 | ޓެލެފޯން ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ނަންބަރު 3002702 | ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 3002704,3002703
ފެކްސް: 3323986 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv | ޓްވިޓަރ: @MVCivilCourt

6.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު ... ތިމިޖާ (އާސިޔަތު ޝަރީފާ) ވ. އަނާރާ-ކަރަމްބިސަލޯން ކޯޕަރޭޝަން މައްސަލާގައި ވަކީލު އަމުރު ނެރުމުގައި ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނެ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން އެޕީލްއާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތައް މިމައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރާނަމަ، އެގޮތުން؛

6.2.1 ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ވަކީލު އަމުރަށް އެދި ފަރާތަކުން، ޤާނޫނީގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މައުޟޫޢީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަރުކަޒެއް އޮތުމުގެ އިބްތިދާއީ ފެނުމަކަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް މިމައްސަލާގައި ޤާއިމުވެފައިވޭތޯ ބަލަންޖެހޭކަމަށް ބެލުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްލައްވައެވެ.

(ހ) ވަކީލު އަމުރަށް އެދި ފަރާތަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތްލިބެންޖެހޭ މައުޟޫޢީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަރުކަޒެއް އޮތޯ ބަލާއިރު ދައުވާކުރާފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުން ވަކީލު އަމުރާއި ދައުވާގެ މައުޟޫޢުގައި ހުށަހަޅާފައި އެއްކަމެއްގެ މައްޗަށްކަމާއި؛

(ށ) ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ނެރެދީފައިވާ ހެކިތަކުން ވަކީލު އަމުރު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އެޅުނުއިރު ދިރި ނޫނެވެ، އެން ހާލަތުގައި ... އެންމެ މިހާރު ނުލިބިގެންދާނެ ބަޔާން ކުރަން ބޭނުންކޮށް، ބެލެއިރު ... ސަރަޙައްދު ދިރާސާކުރަން ނުކުތާތަކަށް ހިމާޔަތް ސަލާމަތް ކުރުމަށް މިމައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތް ނިމުމާއި ހަމައަށް ނުވަތަ ސަރީޢަތުން އެކަށީގެންވާ އަށްސުމާރަކުން ވ. ދިރާސާ އެވް ކުރާ ގޮތް 3 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހަމަޖެހިފައި 3 ކޯޓުގެ އެޑްރެހުގެ މިއަމުރު ނެރެ ވަގުތުން ފުރިގެން 24 ގަޑިއިރުގެ ތެރޭ ގޮތް ފެނިފައިވާ ބަލާދީފައިވަނީ އަމުރަކާ ދިނުމަށްކަމާއި،

ނަމަވެސް ދައުވާގެ ދިފާޢުގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ތަނަކީ އެގްރީމެންޓް ތަކުގެ ދަށުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ބޭނުން އިންވެސްޓްމެންޓްގެ ކުއްޔަށްދިނުމުގައި ތަނަށްކޮށްފައިނުވާ، ދައުވާ ހުސް އެގްރީމެންޓްއާގެ މައްސަލަ ބޭނުން ހުރަހެއްނަމަވެސް، އަސްލު މިމައްސަލައިގައި ހިނގާފައިވާ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށްކަމަށްވާތީއާ، ތަނުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މުދާ އަދި އިންވެސްޓްމެންޓް ހުރިއިރު، އެމުދަލާއި އިންވެސްޓްމެންޓް ހިމާޔަތް ކުރުމުގެ ގޮތުންވެސް ތަނަށް ގެއްލުމެއް ނުވާނެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބަލައިގެންނެވެ ދުވަސްވަރެއްގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށްވާތީއާ، ތަނުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތް މިހާރު ނުއެއްގޮތަށް ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ހިނގާނެ ކަމެއްނުވާކަމަށް، އަދި ފުރާނައި ކަރަންޓް ބޭނުންކުރުން ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހަވާލުވެފައި ދޫކޮށްފައިވާކަމަށް؛

(ނ) ދައުވާގައިވެސް އެދިފައިވަނީ ތަން ހުސްކުރުމަށް، ނުލިބޭނަ ފައިސާ ހުސްކުރަން ބޭނުންވާތީކަމާއި، ވަކީލު އަމުރުގެ ދަށުންވެސް މިއެދުނީ ތަން ހަވާލުކުރުން އަމުރުކުރަން ނަގާ. އެހެންކަމުން ބޭނުންވަނީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފުރަތަމަ ސަރުކާރު މިމައްސަލައިގައި ފުރިހަމަ ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވޭތީއާ؛

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 ފަސްޓްއާގެ ފާހަގަކުރުމުން ނުކުތާތަކުގެ 05 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ބ) ގައި، ވަކީލު އަމުރު ނެރުމުގައި އިސްތިޘްނާއީ ގޮތުން ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއް އަސާސަކީ، ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައާގުޅޭގޮތުން ނުރައްކާ ވަކީލު އަމުރުގައި، އަސްލު މައްސަލާގައި ހިމެނޭ މައުޟޫޢީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ

3002704,3002703 ފެކްސް ނަންބަރު | ޝަރީޢާ ފޯނު ނަންބަރު 3002702 | ސެކްޝަން ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ޕޯސްޓް ކޯޑު 20212 | މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ސިވިލް ކޯޓު
@MVCivilCourt :ޓްވިޓަރ | www.civilcourt.gov.mv :ވެބްސައިޓް | info@civilcourt.mv :އީމެއިލް | 3323986 :ފޯނު

މަރުކަޒަން އަސަރުކުރުވަނިވި ފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ އެ ބައްދު ޤާބިލުކަން ނުވަތަ ނަފްސާނީ
ވަޑުވި އަދުރު ނުކުޅެދުމުގެ ބަދަލު ކަނޑައެޅުން ލިބިގެން ނުވާކަމަށްވާނަމަ، އެހެންނަމަވެސް އެވަނީ އެ
މައްސަލަ ބެލުމުގެ ކުރިން، އެ މައްސަލާގައި ހިމެނޭ މައްސަލައިގެ ބައެއްގެ ނުވަތަ ފުރިހަމަ
މަދުކަޖަން ދާއިމީ ހިމާޔަތް ކުރިއާލައި ދޫކުރަނީކަމުގައި؛

(ބ) އެހެންކަމުން ދަރިފުޅާ ގުޅޭގޮތުން ހުކުމާއި ކަމާބެހޭ މައްސަލައިގެ ކަނޑައެޅުން މިމަސައްކަތުގައި ދަރިފުޅާ
ގުޅޭގޮތުގެ މައްސަލަ ވަކިވި އަދުރުގެ ނިންމުމަށްވާނީ އަސްލު މައްސަލައިގެ މައްސަލާގައި ބައްދަލު
ނުވަތަ ފާނުކުރި މަދުރަސާކަން ދުރާލައި ހިމާޔަތް ދިނުމަށްވާނީ ދަރިފުޅާ ގުޅޭގޮތުން އެހެރާ
ވަކިވި އަދުރަށް ނިންމުމުގެ ވަކިވި އަދުރުގެ ނިޔަތް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

7. ދެވަނަ ކަމަކީ، ވަކިވި އަދުރު ނިންމުމަށްދާ އަސްލު މައްސަލައިގެ ދަރިފުޅާ ބަލަހައްޓާފައިން ހިނގައްޖެނަމަ ކުރިމަތިވެފައިވާ
ނުރައްކާތެރި އެކުގެ ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި، އެގޮތުން:

7.1 ވަކިވި އަދުރު ނިންމުމަށްދާއިރުގައި އަސްލު މައްސަލައިގެ ދަރިފުޅާ ބަލަހައްޓާފައިން ހިނގައްޖެނަމަ، އިއްޔަ ނުކުރެވޭވަރު
ގެއްލުމެއް ލިބުނުކަމާ ނުވަތަ ނުރައްކާ ބެލެހެއްޓުން، ވަކިވި އަދުރު ނިންމުމަށްވާނަމަ ދަރިފުޅާ ގުޅޭގޮތުން ޖެހޭނެ
ގެއްލުމުގެ ޖުމްލައިގެ 3 ކަމެއް ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ؛ އެއީ:

(1) ކޯޓު ނިންމާކަމަށްވާނެ ބޭނުން ބޭނުން؛

(2) އެކަން އެއްޗެއް ބަޔާންކުރާ ކުރީގެ ނިންމުން ކަމަށްބޭނުން ބޭނުން؛

(3) ފިޔަވަޅު ކަނޑައެޅި ހުރިހާ ގޮތް ނަންގަތީ ނިންމާކަމުގެ ހިފެހެއްޓި ހިނގާފައިވާކަމަށް ބޭނުން ބޭނުން
މިއެވެ.

7.2 ބޭނުންތެރި ގެއްލުމެއް ދަރިފުޅާ ބައްދަލުކުރުން ލިބޭނެކަން ބާރުކަށަވަރުކުރުވައިދިނުން، ތަކެތި ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން
ޖެހޭ ދިނުމުގެ ހުކުމެއް ހުށަހެޅިފައިވާ ތަންތަނަށް ހަރަދުކުރާ، ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން އެތަނެއް ކަމުގައިވާ ހަރަދުގެ
ތަފްސީލު ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުމަށް މިގެ ކުރިން ހިމެނޭކަމެއް ލިބިގެންވާކަމަށް، އަދި ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުމުގެ އަޅުން
ފައިސާ ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން ނަގާފައިވާކަމެވެ، އަދި ދަރިފުޅާ ބައްދަލު މިމަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވަކިވުމަށްދާ
އެހެންބަޔަކަށް ކުރި ގެ ކުރީދުވަހެއްގެ ދުވަސް ތެރެއިން މުޅި ދުވަހުގެ މައްސަލަ ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން
ސާބިތުކުރެވުނުކަމަށް، ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން ތަން ކުރީދުވަހުގެ ހުކުމް، ކުރީދުވަހު ތަން ހުރި ކުރި ގެއަށް
އެހެން ބައްދަލުވުން ކުރީދުވަހު ފައިސާދެވޭނެ ވަގުތު އެނގޭނެ ކަމެއް، އެ ގެ ފުރަތަމަ ކުރީދުވަހުގެ މިހާރު
މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިގެން އަދާލަތު ސިވިލް ކޯޓު ހިނގާކަމެވެ؛

7.3 ކަނޑައެޅޭ ގިނަ ކަމަކީ ހިފާފައި ފައިސާ ދަރިފުޅާ ބައްދަލު މިމަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވަކިކުރުމަށް،
ދަރިފުޅާ ބައްދަލު ތަކެއް، ޖެހޭ ދިނުމުގެ ހުކުމެއް ކުރުވޭތޯ، ކުރީދުވަހު އެއްބަސްވުމުގެ ހިމާޔަތް
ތަން އެއްގޮތަށް ގެއްލުމުގެ ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން ނިންމާކަމެވެ، ގެއްލުމުގެ ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވާނެކަމެވެ،
ދަރިފުޅާ ބައްދަލު ހަމަޖެހޭ މިމަސައްކަތް ލިބޭ ފައިސާކަމެވެ، އެއްބަސްވުމުގައި ދުވަސްތަކުގެ އަޅުން
ފައިދާ ލިބިގެންކަމެވެ، މަސައްކަތް ކުރީދުވަހު ދާއިރު ހުރި ހަރަދުގެ މަސައްކަތުގައި ހުރިހާ ކުރެއްވުމުގެ
ހަރަދުކުރާކަމެވެ، އަދި ކަޑަތު ހުރި ދިފާޢުގެ މިމަސައްކަތް ގެއްލުން ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވުން ދައްކަ ވަޒީފާގެ
ރިކޯޑުކޮށް ހަރަދުކުރާކަމެވެ؛

7.4 ވަޒީފާ އަދާކަން އެދޭ ފޯމުގައި ދަޢުވާކާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެފަރާތަށް ލިބޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭ މާލީ ގެއްލުންތަކެއްކަމަށްވުމުން، މާލީ ގެއްލުމަކީ އަދަދުވެސް މިންކުރެވޭ ވަޒަންކުރެވޭ އެއްޗަކަށްވާތީ، އެފަދަ ގެއްލުމެއް އިއްދިޔާކުރުމަށް ދަޢުވާކާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުލިބޭކަމަށްވާތީ، އެހެންކަމުން، މަޙްކަމާ ދަޢުވާ ފަސްކުރުމުގައިވިސްނަމުން ދަޢުވާކާ ފަރާތުން އިއްދިޔާކުރާގޮތަށް ގެއްލުމުގެ ނުލިބޭނެކަން ފާހަގަކުރަމެވެ؛

7.5 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެސްޕިރެސޯ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ޖާފިރާ ވޮޓަރފްރަންޓް ސަރވިސަސް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު އަލީ ހަމީދުގެ ރައުޔުގެ 43 ނަންބަރުގައި ވާކުރެވިފައިވަނީ ވަޒީފާ އަދާކުރު ނުކުރެވޭ ނުވަތަ އަސްލު މަޢުލޫމާތު ދައުލަތާ ވަސީލަތްތަކުން ހިނގަމުންދާ ކުރިމަތިވެދާނެ ކަމަށް ވަޒީފާ ނިމުމަށްވެގެން ގެއްލުން ލަފާކުރެވޭނެ، ހަމައެކަނި އަދާކުރަން އެދޭފަރާތަށް ކުރިމަތިވެދާނެ ނިކަމެތިކަމާއި ގެއްލުން ބެލުމަކީ ހަމަޖެހޭ ކަމަކަށްނުވާނެ ކަމަށާއި، ބެލުންވެސް އެކު ކޯޓުތަކުން ޖަސްޓިސްގައި މަޢުލޫމާތުގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ލިބިދާނެ ގެއްލުން ވަރަށް ކުރިން ބަލަން ކަމެކެވެ.

.8 އެހެންކަމުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގައި ދަޢުވާކާ ފަރާތަށް ގާނޫނީގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މައުސޫލު ހައްގެއް ނުވަތަ ގާނޫނީ މަދަނީ ޙައްޤެއް ނެތްކަމަށާއި، އަދި ދަޢުވާކާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން ވަޒީފާ އަދާކުރު ނިޔަލަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ދަޢުވާކާ ފަރާތުން ލިބޭނެ އިއްދިޔާ ނުކުރެވޭނެ ގެއްލުމުގެ ދަޢުވާކާ ފަރާތުން ޝަކުވާކުރި ފައިސާތަކާ ދަޢުވާކާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން މުސާރަ ވަޒީފާ އަދާކުރު ނިޔަލަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ފަދަ ހާލަތެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދެއް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ވަޒީފާ އަދާކުރު ނިޔާކުރުމުގެ އުސޫލުތައް

.9 ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 242 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރުގެ މުއްދަތުގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް އަންގައި ކުރާ ވަޒީފާ އަދާކުރެއް ނެރެވިދާނެކަމަށާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ވަކި ކަމެއް ނުކުރުމަށް އަންގައި ކުރާ ވަޒީފާ އަދާކުރެއް ކޯޓަށް ނެރެވިދާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

.10 އަދި ވަޒީފާ އަދާކުރު ނެރުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިތޯ ކޮމަން ލޯ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނާޝާހާޒް ލިމިޓެޑް (ޢަބްދުލްޤާދިރު) ވ. އެމްޖީ ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން) ގެ ގަޟިއްޔާގައެވެ. މި ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނާޝާހާޒް ލިމިޓެޑް (ޢަބްދުލްޤާދިރު) ވ. އެމްޖީ ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ގަޟިއްޔާ ގައި ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ ވިސްނުމުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރުގައި ފަހަތްޖެހުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަކީ، އެއީ؛

(ހ) ވަޒީފާ އަދާކުރަން އެދޭ ފަރާތަށް، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މައުސޫލު ހައްގެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަދަނީ ޙައްޤެއް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ފާސްކޮށް ޖަހާނެ މުއްދަތުގައި އޮތުން.

(ށ) ވަޒީފާ އަދާކުރު ނުކުރެވުނު ހާލަތުގައި އަސްލު މައުސޫލު ދައުލަތާ ވަސީލަތްތަކުން ހިނގަމުންދާ އިތުރު ގެއްލުންތަކާ ނިކަމެތިކަމާ ނުވަތަ ގެއްލުމަށް ކުރިމަތިވެދާނެކަން.

(ނ) ވަޒީފާ އަދާކުރަން އެދޭ ފަރާތަށްވުރެ އެފަދަ އަދާކުރަން އެދުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިފާޢުކުރަމުން ފަރާތެއްކަމުގައިވުން،

މި ބޭނުން ކަންތައްތަކެވެ.

ދަ ސިވިލް ކޯޓު، ... 20212 | ... 3002700,3002701 | ... 3002702 | ... 3002704,3002703
ފޯނު: 3323986 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv | ޓްވިޓަރ: @MVCivilCourt

11. މި ރޫލަށް ބަލާއިރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކޯޓަށް ހުރިހާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅޭ ވަކީލު އަމުރުގައި އަސްލު މައްސަލާގައި ހިމެނޭ މައުޟޫޢީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަދަނީ ޙައްޤަކަށް އަސަރުކުރާކަމަށްވާނަމަ ގޮތެއް ނުވަތަ އެބައިމީ ބޮޑުކަމެއް ނުވަތަ ނަފާއެއް ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަމަށާއި އޭގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގެ ފައިސަލާކުރުމަށް ކުރުމުގެ ކުރިން މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ބައެއްގެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަދަނީ ޙައްޤަކަށް ދާއިމީ ހާނީއެއް ކުރިމަތިވާ ދޮރުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

12. ހަމައެކަނި ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަކާ ނުލައި އަސްލު މައްސަލާ ދިމާވާ ލަސްވެގެން ހިނގައްޖެނަމަ ނުރައްކާތެރި، އަދި ގެއްލުމެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތްތޯ ބަލާއިރު، މި ނުރައްކާތެރި ގެއްލުން ވަޒަން ކުރުމުގައި ސިންގަޕޫރުގައި އަދިވެސް ގިނަ ޤައުމުތަކުގައި ބޭނުންކުރާ ޖަސްޓިސް ބެލެންސް އޮފް ކޮންވީނިއަންސް ޓެސްޓް (Balance of Convenience Test) ކަމުގައި، ބެލެންސް އޮފް ކޮންވީނިއަންސް ޓެސްޓްގައި ބެލިގެންދަނީ ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަކާ ނުލައި އަސްލު މައްސަލަ ދިމާވާ ލަސްވެގެން ހިނގައްޖެނަމަ ކުރިމަތިވާ ފަރާތް ކަމަށް ދަޢުވާކުރާ ނުރައްކާތެރި ގެއްލުން ވަޒަން ކުރައިގެން، ހަމައެކަނި އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ކުރިމަތިވާ ނުރައްކާތެރި ގެއްލުމަށް އެކަނި ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެންމެހާ ފަރާތްތަކަށް ލިބޭނެ ގެއްލުން ވަޒަންކުރުމަށްކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/101 (އެސް.ޕީ.އެޗް ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑް ވ. ޖީވައިރޯ ފާރިސް މަލްޓި ސަރވިސަސް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް) ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ޢާއްމު ޙާލަތުގައި ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމާ ގުޅޭ އުޞޫލުތައް

13. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓުން އެކުލަވާލާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދު ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ވަގުތީ ފަރުވާއާއި ހަރަކާތްތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ފަދަ އަމުރުތައް، އެ އަމުރު ނެރުމާ ކަނޑައެޅުމުގެ ޢާއްމު ޙާލަތުގައި ސަބަބުތަކެއްގެ ކުރިން ނުވަތަ ސަބަބުތަކެއް ދޭހަވާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ނިންމުންތަކުގައި ނިންމާފައިވާކަމަށެވެ. ހަމައެއާއެކު، ބަޔާންކުރުން މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ބަޔާންކުރުން ޢަމަލު ވަގުތީ އަމުރުގެ ކުރީގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަނޑައެޅުމުގެ ޢާއްމު ޙާލަތުގައި ކަމަށް ފާހަގަ، އެ އަމުރަކީ ނެރެވޭނެ ކަމެއް، އަމުރު ހަރަކާތް ބަދަލުކުރެވޭ ނުވަތަ، އަމުރު ހަރަކާތް ފަރާތްތަކުގެ ބަދަލު ކޮށްދެވޭނެ ނިޒާމެއް ކަމުގައެވެ.

14. ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދު ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ޢާއްމު ޙާލަތުގައި ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދެވޭނީ ހާލަތުތަކަކީ، އެންމެހައި ހާލަތުތަކުގައި މަޞްލަޙަތަށްވާ ކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ؛

(ހ) އެ އަމުރަކީ އަވަހަށް ނެރެންޖެހޭ އަމުރެއް ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް ކަމުގެ ބޭނުން އޮތުން؛ ނުވަތަ

(ނ) ފައިސާއާއި މުދަލުން ބޭރަށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތުން؛ ނުވަތަ

(ރ) މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތުން؛ ނުވަތަ

(ބ) އެހެން އަމުރެއް ޢާއްމު ޙާލަތުގައި ނެރެންޖެހޭ އެހެންވެސް ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ވުމެވެ.

ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކަށް ތަޠްބީޤު ކުރުން

ފުރަތަމަ މި ބަލާލަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނަޝާސުބީޙް ޖުމުޢާ (އާސްޓަރޭލިޔާ) ވ. އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ފެސިލިޓީ) ގައި ފާހަގަކޮށްދީފައިވާ ވަގުތީ އަމުރުތަކެއް ނެރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އާންމު ޝަރުޠުތަކަށް މި މައްސަލާގައި ފުރިހަމަވެފައިވާކަން ނުވަތަ ނުވާކަމުގެ މައްސަލަ ގެނައުން ނިންމުމަށެވެ.

ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މަޞްލަޙަތު ހުރިތޯ އަދި ވަގުތީ އަމުރަށް އެދުމުގެ ބައިސިކްތަކް

15. ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މަޞްލަޙަތު ހުރިތޯ ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތު އޮތްކަމުގެ އިޙްތިމާލު ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އޮތޯ ބެލުމަށް، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

15.1 ވަގުތީ އަމުރަށް އެދިފައިވާ އަބްދުލްބާރީ އިސްމާޢީލް އާއި މުޙައްމަދު ޒާހިރު އާ ދެމެދު 23 ޖުލައި 2021 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން މި ދަޢުވާއާއި އެކު އަބްދުލްބާރީ އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

15.2 މި އެއްބަސްވުމަކީ ކޮންޓްރެކްޓާއި ގުޅޭގޮތުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށާއި، މިއީ އަބްދުލްބާރީ އިސްމާޢީލްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ވ. ދިއްގަރު އެވޯރިއާ ގޭގެ 3 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހުންނަފައިވާ 3 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމެންޓް މުޙައްމަދު ޒާހިރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް، ދަށުވާނަމަ ފައިސާ ދެއްކުމަށް، 2021 ޖުލައި 23 ވަނަ ދުވަހު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

15.3 މި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަށް ބަލާއިރު، ކުލީގެ މުއްދަތު 2022 ޑިސެމްބަރު މަހުގެ ނިޔަލަށް ހަމަވެފައިވާކަން އެއްބަސްވުމުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއިން ބެލުމުން އެނގެން އޮވެއެވެ.

15.4 އެހެންކަމުން، މި ބައްޓަންކުރެވުނު ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މަޞްލަޙަތު ހުރިތޯ ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތު އޮތްކަމުގެ އިޙްތިމާލު ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ އަބްދުލްބާރީ އިސްމާޢީލްގެ ކިބައިގައި ޤާއިމުވެފައި އެބައޮތްކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

16. ވަގުތީ އަމުރަށް އެދުމުގެ ބައިސިކްތަކް ވަގުތީ އަމުރަށް އެދުނުފަރާތުގެ ކިބައިގައި އެބައޮތް ކަމަށާއި، މިސާލު ބައްޓަންކުރެވުނު ކަންތައްތަކާ އެއްގޮތަށް ހުރުމުން، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދުމުގެ ބައިސިކްތަކް ވަގުތީ އަމުރަށް އެދިފައިވާ އަބްދުލްބާރީ އިސްމާޢީލްގެ ކިބައިގައި އެބައޮތްކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

ބޮޑުތަނު ނުކުތާގެ ގެއްލުމުގެ އުސޫލުން ނުވަތަ ޤާނޫނުން

17. ބޮޑުތަނު ނުކުތާގެ ގެއްލުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ގެއްލުން ދިނުމުގައި ނުވަތަ އިސްތިޢުމާލް، ބަޔަކަށް ނުކުތާގެ ތަރު ގެއްލުން ދޭކަމަށް، އެހެންކަމުން ބޮޑުތަނު ނުކުތާ ގެއްލުމަށް ކުރިމަތިވާން ޖެހުމަކީ، މައްސަލަ މައްސަލަ އާންމު އުސޫލުގެ މަތިން ބަލައި ނިންމަވާނީ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ގެއްލުމާ ކުރިމަތިވެދާނެކަމެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/43 (ރިޔާޟް ޢަލީ ... ވ. މުޙައްމަދު ސަލީމް) ގެ ސިއްރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

18. ހަމައެއާއެކު، އެހެނިހެން ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދޫކުރަމަ، އާންމު ގޮތެއްގައި، ދައްކަލަ ފަރާތުގެ ދައްކާ އެ މަރުޙަލާގައި ކިޔަމަން ވާނޭތީ ބަދަލު ގެންނަން އޮތް ނަމަވެސް، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެ ދިނުން

ހުރަސްއެޅޭނެކަމަށްބަލާފައި ދަޢުވާ އަމުރު ނެރުއްވުމުގެ ބަދަލު ދިނުން އެކަށީގެން ނުވާ ޙާލަތްތަކުގައިކަމަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/310 (އަޖްރާވާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
ވ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް) ގެ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

19. ވީމާ، މައްސަލަ އެއީ އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ޙިމާޔަތް މަނާކުރުމުގެ ގޮތުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު
ބަހައްޓާފައިވާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ފައިސާ ލިބޭނެ އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ހަމަޖެހިފައިވާކަމަށް، އެހެން ގޮތަކަށް
ދަޢުވާކުރަން ބޭނުން ނުކުރެވި ނުވަތަ އިތުރު ފަރާތްތަކަށް ކުރިމަތިވާނެ ގޮތެއް ބަލައިފިނަމަ ހުކުމެއް ނުވި
ގެއްލުންކަން އެނގެން ނެތެވެ.

20. މަތީގައި ބަޔާންކުރި ގޮތުން ގެއްލުން ކަނޑައެޅުމުގައި ޝަރީޢަތުން ބަލަން ގެއްލުން ގިނަވާނީ ކޮން ފަރާތަކަށްތޯ ބަލައި ބެލުން
އޮފް ކޮންވީނިއަންސް ޓެސްޓް (Balance of Convenience Test) މި ބާވަތަށް ތަޠުބީޤް ކުރެވޭއިރު، ވީމާ،
މައްސަލަ އެދިފައިވާ އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލް ގެ ފަރާތުން ބަދަލުކަންތައްތަކާއި ބެހޭގޮތުން ކަނޑައެޅުމުން، އަދި ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތަށް ލިބޭނެ ކަނޑައެޅުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ގެއްލުން އަދާ ކުރެވިދާނެ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގައި ވާއިރު މުއައްސަސާގެ
މުއައްސަސާ ހިންގުމަށް ބާރު ގެއްލުން ހަމަޖެހިފައިވާކަން މުއައްސަސާގެ 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތީ،
ދަޢުވާގެ ގޮތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ގެއްލުން ލިބޭނެ ކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ގެއްލުން ބޭނުން ކަނޑައެޅޭ ފަރާތަކަށް
ބޮޑުވުމުގެ އިތުރުން އެކަށީގެންވެއެވެ.

ވީމާ މައްސަލަ ގެނބިގެން ދައުލަތުގެ ފަރާތް ޒިންމާދާރުކުރުން

21. ވީމާ، މައްސަލަ އެދުން އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ވީމާ މައްސަލަ އެދިފައިވާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުގެ
ޒިންމާ ޒިންމާދާރުކުރަން ނުވަތަ ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ޒިންމާދާރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޒިންމާދާރުކުރުމަށް ވީމާ މައްސަލަ ނިންމުމަށް ގެނެސްފައިވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޒިންމާ
ޝަރީޢަތަށް ފެންނަން ނެތުމާ، ވީމާ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަތް ދުސްތޫރީ ދައުލަތުގެ ފަރާތް ޒިންމާދާރުކުރުން
ދަޢުވާގެ ޙައްޤު ހަމައެއްނުވާކަމެވެ.

ވީމާ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ބިނާކުރެވުނު ހުކުމުގެ ނަތީޖާ

22. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނަޝާއަތު ލިމިޓެޑް (އަޙްމަދު ނިޒާރު) ވ. އެނާޖީ
ޕްރޮޖެކްޓް ކޯޕަރޭޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވީމާ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ދުސްތޫރީ ކަމަށް ބުނާ
ޝަރުޠުތަކަކީ މިފަދަ ކަންކަމުގައި ދުސްތޫރީ ގޮތަކަށް ނިންމާ ބަޔާނެވެ، އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން
ނިންމުމަކީ އެދިފައިވާ ވީމާ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

25 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1444

17 ޖަނަވަރީ 2023

އިސްލާމީ ޤާޟީ އަބްދުﷲ ފާއިޒު

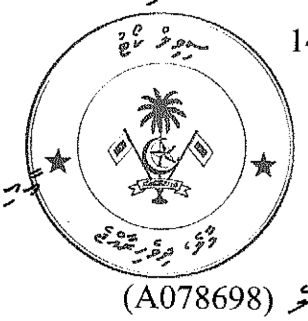

އަބްދުލްރަޙީމް އިސްމާޢީލް، ވ. ދިރާގު / ނ. މާލެ (A078698)

މުޙައްމަދު ޒަރީރު، ހ. ނިޒާމް / މާލެ (A065008)

ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ޚިދުމަތް